

Vestník vlády Slovenskej republiky

Ročník 12

Čiastka 6

Vydaná 9. mája 2002

OBSAH

METODICKÝ NÁVOD Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 202-2002/02103 z 11. apríla 2002 na vytváranie spoločných obecných úradov

METODICKÝ NÁVOD
Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
číslo 202-2002/02103 z 11. apríla 2002
na vytváranie spoločných obecných úradov

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na zabezpečenie prechodu pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce v oblasti organizačnej vydáva metodický návod na vytváranie spoločných obecných úradov.

I.
PRÁVNY RÁMEC

Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v osobitnej časti komplexne upravuje vnútroštátnu a medzinárodnú spoluprácu obcí. Ide o rôzne spôsoby a formy medziobecnej spolupráce, a to od jednoduchej kooperácie až po zložitejšie formy, pri ktorých vzniká samostatný právny subjekt. Uplatnenie medziobecnej spolupráce utvára nevyhnutné predpoklady na zvládnutie značného rozsahu kompetencií, ktoré sa v rámci reformy verejnej správy postupne zverujú obciam. Obce vstupujú do vzťahov medziobecnej spolupráce výlučne len na princípe dobrovoľnosti (zmluvná sloboda) a majú v týchto vzťahoch rovnocenné postavenie bez ohľadu na veľkosť územia či počet obyvateľov obce. Zákon v príslušnej časti ustanovuje:

SPOLUPRÁCA OBCÍ

Vnútroštátna spolupráca
§ 20
Formy a zásady spolupráce

(1) Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, alebo zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.^{16b)}

(2) Majetok, ktorý obce získajú na základe zmluvy uzavretej za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti alebo z činnosti právnickej osoby, ktorú založili podľa osobitného zákona, sa stáva spoluvlastníctvom všetkých obcí, ktoré sú účastníkmi zmluvy. Podiel na majetku získanom spoločnou činnosťou zodpovedá sume vložených prostriedkov, ak sa obce nedohodnú inak.

(3) Spolupráca obcí sa riadi zásadami zákonnosti, vzájomnej výhodnosti a súladu s potrebami obyvateľov obcí. Obce pri vzájomnej spolupráci majú rovnaké postavenie.

§ 20a
Zmluvy

(1) Zmluva uzavretá za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti sa uzatvára na určitý čas alebo na neurčitý čas. Jej predmetom nemôže byť vznik právnickej osoby. Zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(2) Zmluva musí obsahovať

- a) označenie účastníkov zmluvy,
- b) vymedzenie predmetu zmluvy,
- c) vymedzenie času, na ktorý sa uzatvára,
- d) práva a povinnosti účastníkov zmluvy,
- e) podiel každej obce na majetku získanom spoločnou činnosťou,
- f) spôsob využitia stavby, ak je predmetom zmluvy,
- g) spôsob odstúpenia od zmluvy a vyporiadania majetkových a finančných záväzkov.

(3) Ak je predmetom zmluvy zriadenie spoločného obecného úradu, zmluva musí obsahovať:

- a) určenie sídla spoločného obecného úradu; ak spoločný obecný úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy pre obec, ktorá ho uskutočňuje podľa osobitného predpisu aj pre iné obce, je jeho sídlom táto obec,
- b) určenie počtu zamestnancov, spôsobu financovania jeho nákladov a jeho organizáciu,
- c) určenie starostu, ktorý bude štatutárnym orgánom v majetkovoprávnych veciach týkajúcich sa spoločného obecného úradu a v pracovnoprávnych veciach týkajúcich sa zamestnancov v spoločnom obecnom úrade.

(4) Na platnosť zmluvy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy. Za záväzky vzniknuté voči tretím osobám zo zmluvy uzavretej za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti účastníci zmluvy zodpovedajú spoločne a nerozdielne, ak zmluva neustanovuje inak.

Združenie obcí

§ 20b

- (1) Obce môžu zriaďovať združenia obcí.
- (2) Združenie obcí je právnickou osobou.
- (3) Združenie obcí nadobúda právnu subjektivitu dňom registrácie registrujúcim orgánom.

(4) Predmetom činnosti združenia obcí je najmä oblasť sociálnych vecí, starostlivosti o životné prostredie (predovšetkým zhromažďovanie, odvoz a spracovanie komunálneho odpadu, odvádzanie a čistenie odpadových vôd), miestna doprava, oblasť školstva, kultúry a miestny cestovný ruch; svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky pre plnenie úloh obcí, ako aj úloh vyššieho územného celku.

(5) Na platnosť zmluvy o zriadení združenia obcí je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy. Súčasťou zmluvy o zriadení združenia obcí sú jeho stanovy.

§ 20c

(1) Návrh na registráciu združenia obcí sa podáva krajskému úradu, v ktorého územnom obvode sa nachádza sídlo združenia.

(2) K návrhu na registráciu sa prikladajú

- a) zmluva o založení združenia obcí podpísaná starostami všetkých obcí, ktoré sa stávajú členmi združenia obcí, s uvedením ich mena, priezviska, rodného čísla, bydliska, funkcie a názvu obce,
- b) uznesenia o schválení zmluvy obcami, ktoré sú jej účastníkmi,
- c) oznámenie o tom, kto je splnomocnencom oprávnených konať v mene združenia obcí,
- d) stanovy združenia, v ktorých sa uvádza
 1. názov združenia obcí,
 2. sídlo,
 3. cieľ činnosti,
 4. orgány združenia obcí, spôsob ich ustanovenia, určenie orgánov oprávnených konať v mene združenia obcí,
 5. zásady hospodárenia,
 6. spôsob zániku, naloženia s majetkom a vyporiadania všetkých záväzkov združenia obcí,
- e) meno, priezvisko a adresa osoby splnomocnenej na podanie návrhu na registráciu združenia obcí.

(3) Názov združenia obcí sa musí líšiť od názvu právnickej osoby, ktorá už vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky a musí obsahovať slová „Združenie obcí“.

(4) Ak návrh na registráciu nemá náležitosti podľa odsekov 2 a 3, alebo údaje v ňom uvedené sú neúplné alebo nepresné, krajský úrad určí lehotu najviac 10 dní na odstránenie nedostatkov návrhu a konanie preruší. Ak navrhovateľ nedostatky návrhu na registráciu v určenej lehote neodstráni, krajský úrad konanie zastaví.

§ 20d

(1) Krajský úrad registráciu odmietne, ak z predloženej zmluvy alebo stanov vyplýva, že činnosť združenia obcí nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, alebo s verejným záujmom, s § 20b odsek 4.

(2) O odmietnutí registrácie rozhodne krajský úrad do 30 dní od začatia konania.

(3) Proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie možno podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia splnomocnencovi opravný prostriedok na krajský súd príslušný podľa sídla združenia, a ak ide o združenie s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky, na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

(4) Súd rozhodnutie krajského úradu zruší, ak neboli dané dôvody na odmietnutie registrácie. Deň právoplatnosti rozhodnutia súdu je dňom registrácie združenia obcí. Krajský úrad na žiadosť splnomocnenca združenia obcí zašle jedno vyhotovenie stanov, na ktorom vyznačí deň registrácie.

(5) Ak splnomocnencovi združenia obcí nebolo do 60 dní od začatia konania doručené rozhodnutie krajského úradu o odmietnutí registrácie, združenie obcí nadobúda právnu subjektivitu dňom nasledujúcim po uplynutí tejto lehoty; tento deň je dňom registrácie. Krajský úrad zašle splnomocnencovi združenia obcí jeho vyhotovenie stanov, na ktorom vyznačí deň registrácie.

§ 20e

(1) Ak krajský úrad nezistí dôvod na odmietnutie registrácie, vykoná do 30 dní od začatia konania registráciu a v tejto lehote zašle splnomocnencovi združenia obcí jedno vyhotovenie stanov s vyznačením dňa registrácie. O registrácii sa nevydáva rozhodnutie.

(2) Vznik združenia obcí ako právnickej osoby, jeho názov a sídlo oznámi krajský úrad do 7 dní od registrácie Štatistickému úradu Slovenskej republiky; to platí aj pre vznik združenia obcí podľa § 20d odsek 4 a 5.

(3) Na konanie o registrácii sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,¹⁵⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 20 f

(1) Združenie obcí zaniká

- dobrovoľným rozpustením alebo zlúčením s iným združením obcí,
- právoplatným rozhodnutím krajského úradu o jeho rozpustení.

(2) Pri zániku združenia obcí podľa odseku 1 písm. a) jeho štatutárny orgán oznámi zánik združenia do 15 dní príslušnému krajskému úradu.

(3) Ak krajský úrad zistí, že združenie obcí vyvíja činnosť uvedenú v § 20d ods. 1, bezodkladne ho na to upozorní a vyzve ho, aby do jedného mesiaca od doručenia upozornenia od takej činnosti upustilo. Ak združenie obcí v tejto činnosti pokračuje, krajský úrad vydá rozhodnutie o jeho rozpustení. Proti tomuto rozhodnutiu možno podať opravný prostriedok na krajský súd príslušný podľa sídla združenia a ak ide o združenie s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky, na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Ak združenie obcí zaniká rozhodnutím súdu, súd v rozhodnutí určí súčasne likvidátora.

(4) Pri preskúmaní rozhodnutia podľa § 20d ods. 3 a § 20f ods. 3 postupuje súd podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o preskúmaní rozhodnutí iných orgánov.¹⁷⁾ Opravný prostriedok má odkladný účinok; ak sú pre to závažné dôvody, môže súd na dobu do právoplatnosti jeho rozhodnutia činnosť združenia obcí pozastaviť. Po túto dobu smie združenie obcí vykonávať len činnosť nevyhnutnú na plnenie jeho povinností podľa zákona. Súd rozhodnutie krajského úradu zruší, ak neboli dané dôvody na rozpustenie združenia obcí.

K § 20 až 20f: *Ustanovenia o vnútroštátnej spolupráci obcí upravujú jej jednotlivé formy a základné zásady. Formy vnútroštátnej spolupráce sú jednak súhrnom možností, ktoré náš právny poriadok obciam už dávnejšie poskytuje, avšak neboli dosiaľ, s výnimkou zakladania združení obcí, plne využívané a súčasne ide o doplnenie platnej úpravy ustanovením náležitostí jednotlivých foriem spolupráce.*

V súvislosti so združeniami obcí sa upravuje ich registrácia, ktorá sa doteraz uskutočňuje podľa Občianskeho zákonníka. Pretože združenia obcí sú zriaďované na pomoc pri zabezpečovaní plnenia úloh verejnej správy obcami, nie je správne, aby ich registráciu upravoval občianskoprávny kódex.

§ 21

Medzinárodná spolupráca

(1) Obec môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi miestne funkcie. Má právo stať sa členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územných orgánov.

(2) Dohoda alebo členstvo v medzinárodnom združení nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, alebo s verejným záujmom.

(3) Ak je nevyhnutné zriadiť dohodou osobitný orgán, tento môže mať len súkromnoprávnu povahu.

(4) Ak o to obec požiada, krajský úrad posúdi návrh dohody alebo členstvo v medzinárodnom združení. Na požiadanie krajského úradu sú povinné príslušné orgány štátnej správy bezodkladne poskytnúť súčinnosť pri vypracúvaní stanoviska.

(5) Obec zasiela rovnopis uzatvorenej dohody alebo dokladu o členstve v medzinárodnom združení krajskému úradu, ktorý vedie ich evidenciu.

(6) Krajský úrad podá na súd návrh na určenie povinnosti obce vypovedať dohodu alebo členstvo v medzinárodnom združení z dôvodu ich rozporu s odsekom 2.

K § 21: Pri medzinárodnej spolupráci sa úprava sústreďuje na zabezpečenie jej súladu s právnym poriadkom Slovenskej republiky, čo je základná požiadavka. Potreba zabezpečiť ju vznikla v dôsledku aktivít našich obcí a ich združení v oblasti cezhraničnej spolupráce v minulých rokoch, keď štát bol nútený reagovať ex post na nesúlad týchto aktivít s platným právnym stavom v Slovenskej republike. Určitý podiel na tomto stave mala tiež absencia konkrétnej právnej úpravy formou zákona.

Viacere obce sa v súčasnosti zúčastňujú nejakým spôsobom medzinárodnej, predovšetkým cezhraničnej spolupráce. Najrozšírenejšou formou je usporadúvanie spoločných kultúrnych podujatí, udržiavanie miestnych tradícií, zvykov a obyčají, spoločné náboženské podujatia a športové akcie. Postupne sa však rozširujú aj náročnejšie formy spolupráce v oblasti verejnoprospešných služieb, zásobovania elektrickou energiou, vodou, zabezpečovania autobusovej dopravy, zdravotnej starostlivosti, pomoc pri požiaroch a havarijných situáciách, pri výstavbe plynovodov, atď.

Zákon rešpektuje postavenie obcí (miest) ako samostatných právnických osôb, ktoré môžu byť priamymi účastníkmi dohôd o cezhraničnej spolupráci, ako aj ich právo združovať sa. Orgány štátu sa na tejto spolupráci podieľajú v rámci nevyhnutného dozoru štátu vo forme jeho oprávnenia domáhať sa na súde nápravy v záujme zabezpečenia súladu uzatvorených dohôd so zákonom a odstránenia nežiaducich dôsledkov.

Vzhľadom na doterajší rôzny výklad úpravy združovania obcí ustanovuje sa výslovne oprávnenie obce stať sa členom medzinárodného združenia.

Ústava Slovenskej republiky v čl. 66 umožňuje obciam združovať sa s inými obcami. Obce a ich združenia okrem uzatvárania dohôd o cezhraničnej spolupráci vyvíjajú aj ďalšie aktivity presahujúce hranice Slovenskej republiky. Predovšetkým treba spomenúť členstvo zástupcov územnej samosprávy Slovenskej republiky v orgánoch Rady Európy. Preto sa upravuje aj členstvo obcí a ich združení v medzinárodných združeniach.

V osobitnom odseku sa reaguje na odlišnosti v právnych systémoch jednotlivých štátov. Súkromnoprávny charakter orgánu, ktorý by mohol byť zriadený na vykonanie dohody o cezhraničnej spolupráci je potrebné zakotviť z dôvodu, že vzorové európske dokumenty umožňujú aj verejnoprávnu povahu takýchto orgánov a rátajú i s ich právomocami vydávať právne akty postavené na roveň normatívnym právnym aktom.

Zákon zaviedol možnosť rozhodovania súdu na návrh krajského úradu o tom, že dohoda nie je alebo je v rozpore s podmienkami ustanovenými zákonom.

Vedenie evidencie uzatvorených zmlúv slúži ako informačný systém pre potreby orgánov štátu.

II.

FORMY MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Obce môžu spolupracovať najmä na základe

1. zmluvy uzatvorenej za účelom uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti,
2. zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu,
3. zmluvy o zriadení združenia obcí,
4. zriadenia alebo založenia právnickej osoby podľa osobitného zákona (napríklad podľa Obchodného zákonníka)

III. ZRIADENIE SPOLOČNÉHO OBECNÉHO ÚRADU

Inštitút spoločného obecného úradu (ďalej len „úrad“) ako forma dobrovoľnej vnútroštátnej spolupráce obcí bol ustanovený zákonom Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe s účinnosťou od 1. júla 1992. Túto problematiku s účinnosťou od 1. januára 2002 upravuje novým spôsobom zákon č. 453/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony.

Z platného zákona možno vyvodit' najmä tieto závery:

1. Úrad sa zriaďuje zmluvou, ktorej účastníkmi sú najmenej dve obce. Zákon ustanovuje obligatórne formálne a obsahové náležitosti zmluvy, bez ktorých je zmluva neplatná. Ide o osobitný typ verejnoprávnej zmluvy (správnej dohody), a to konkrétne o koordinačnú zmluvu medzi právnickými osobami verejného práva, ktorej prostredníctvom dochádza k úprave spôsobu plnenia úloh verejnej správy. Vzor zmluvy je uvedený v prílohe č. 1. Vzor vnútornej organizácie a riadenia spoločného obecného úradu je uvedený v prílohe č. 2.

2. Zriadením úradu nedochádza k obmedzeniu alebo narušeniu identity príslušných obcí, ktorých právne postavenie sa nemení. Úrad nie je právnickou osobou, zriaďuje sa predovšetkým za účelom zabezpečovania výkonu individuálnej rozhodovacej činnosti starostov obcí a vedenia evidencie, ktoré nie je účelné a racionálne vykonávať na úrovni jednotlivých obcí.

3. Predmetom činnosti úradu môžu byť predovšetkým úlohy, ktoré patria do samosprávnej (samostatnej, originálnej) pôsobnosti obce. Za určitých okolností aj administratívne úlohy, ktoré obec plní v rámci preneseného výkonu štátnej správy napr. voľby a matriky. V oboch prípadoch však nejde o rozhodnutie úradu, ale vždy o rozhodnutie príslušnej obce zastúpenej starostom obce. Kompetencie totiž môžu podľa súčasného znenia zákon zverit' obci a nie úradu, a teda obec ich nemôže preniesť na úrad.

4. Hlavnou úlohou úradu je teda príprava podkladov na rozhodovaciu činnosť starostov obcí i návrhov na normotvornú právomoc obcí (všeobecne záväzné nariadenia obcí) a tiež príprava podkladov na rozhodovania obecných zastupiteľstiev príslušných obcí a orgánov nimi zriadených. Môže plniť aj funkciu spoločnej podateľne i výpravne písomností pre jednotlivé obce.

5. Zmluvu o zriadení úradu môžu uzavrieť nielen susediace obce, ale aj obce, ktorých územia bezprostredne nesúvisia.

6. Účastníkmi zmluvy môžu byť len obce alebo len mestá alebo obec a mesto; v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice môžu byť účastníkmi zmluvy mestské časti, ktoré sú právnickými osobami. V žiadnom z týchto variantov sa neuplatňuje vzťah nadriadenosti a podriadenosti.

A. Vnútorná organizácia a riadenie úradu

Úrad môže plniť všetky úlohy pre jednotlivé obce, ktoré zákon zveruje obciam, alebo úrad môže plniť len časť zákonom zverených úloh (napríklad príprava podkladov na vydávanie stavebných povolení).

Personálnym predpokladom činnosti úradu je starosta jednej z príslušných obcí, ďalej prednosta úradu, ako aj ďalší zamestnanci.

Je vecou zmluvy o zriadení úradu určiť počet zamestnancov, spôsob financovania úradu a jeho organizáciu, ako aj určiť starostu, ktorý bude plniť funkciu štatutárneho orgánu v majetkovoprávných veciach týkajúcich sa úradu a v pracovnoprávných veciach týkajúcich sa zamestnancov v úrade. Počet zamestnancov v úrade sa odvodzuje od rozsahu úloh, ktorý má úrad plniť. Kvalifikačné predpoklady týchto zamestnancov ustanovuje osobitný predpis (zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe). Zamestnanci úradu nie sú v pracovnoprávnom vzťahu k úradu, ale plnia len jeho úlohy; môžu byť v pracovnoprávnom vzťahu k jednotlivým obciam alebo k obci, ktorá je sídlom úradu. Ak je zriadená funkcia prednosta úradu, táto osoba zodpovedá za jeho činnosť. Prednosta úradu vymenúva do funkcie a z funkcie odvoláva starosta obce, ktorá je sídlom úradu po dohode so starostami obcí, pre ktoré je úrad zriadený.

Štatutárnym orgánom je spravidla starosta obce, ktorá je sídlom úradu.

Spory, ktoré vzniknú z dohody o zriadení úradu, rozhoduje súd na návrh ktorejkoľvek obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

Rámcové pracovné náplne zamestnancov úradu v spoločnom obecnom úrade sú uvedené v prílohe č. 3.

B. Financovanie spoločného obecného úradu

Určenie konkrétneho systému finančnej participácie jednotlivých obcí združených do úradu musí vychádzať z presného definovania úloh, ktoré obce dobrovoľne úradu zveria v členení na:

- a) úlohy, ktorých výstupom sú
 - administratívno-správne akty (rozhodnutia starostu obce, výstupy z evidencií a pod.) pre iné fyzické a právnické osoby,
 - dokumenty súvisiace so správou dane z nehnuteľností a správnyimi poplatkami;
- b) úlohy s priebežným uvedením evidencií, a to napr. vklad
 - účtovnej evidencie (vrátane obehu účtovných dokladov),
 - evidencie majetku (prípadne tiež zabezpečovanie právnych služieb v súvislosti s nadobudnutím a predajom majetku),
 - evidencie obyvateľov (vrátane voličských zoznamov), evidencie nehnuteľností nachádzajúcich sa na území obce (ako podklad pre správu dane z nehnuteľností),
 - iných evidencií;
- c) úlohy vyplývajúce z obsahovej, administratívnej a technickej prípravy činnosti samosprávnych orgánov združených obcí
 - odbornoprávna pomoc v príprave dokumentov (vrátane návrhov na uznesenie),
 - technická a organizačná príprava (pozvánky, rozmnožovanie materiálov),
 - úlohy hlavného kontrolóra.

Horeuvedené úlohy bude potrebné na základe podrobnej analýzy frekvencie výstupov pre ich plnenie, časovej náročnosti a materiálo-prevádzkovej náročnosti rozdeliť do zoskupení podľa porovnateľných základných charakteristík. Následne skúmať uplatnenie určitej formy finančnej participácie. Tieto môžu byť napríklad takéto:

- a) participácia na princípe podielu
 - počtu obyvateľov,
 - veľkosti územia obce alebo
 - iného vecného ukazovateľa.

Skutočne vynaložené výdavky na konkrétne činnosti budú (mesačne, štvrťročne) refundované všetkými zainteresovanými obcami v percentuálnom pomere jedného z horeuvedených ukazovateľov.

- b) participácia podľa počtu výstupov (napr., rozhodnutí) na určenom štandarde určenom druhu výkonu správy.

Výdavky na určitý druh výkonu správy za určité obdobie (mesiac, štvrťrok) sa vydedia počtom výstupov, čím sa získa údaj o náklade na 1 výstup. Podľa smerovania výstupov do jednotlivých obcí združenia sa násobkom nákladu na 1 výstup s počtom výstupov získa údaj pre výšku príspevku – refundácie nákladov zo strany konkrétnej obce. V prípade, že sa za predmetný úkon vyberá správny poplatok, budú o tieto príjmy náklady znížené.

Zainteresované obce budú činnosť „spoločného úradu“ financovať formou transferov z vlastného rozpočtu na ťarchu výdavkov na správu. Základy vedenia účtovnej evidencie vlastnej prevádzky „spoločného úradu“ bude upresnené zvláštnym predpisom.

Uplatnenie hlavne druhého princípu finančnej participácie si vyžaduje uplatnenie princípov nákladového účtovníctva v rámci vedenia účtovnej evidencie „spoločných úradov“.

Určité ťažkosti budú v začiatočnom období, nakoľko zainteresované obce:

- nebudú mať dostatok informácií o frekvencii jednotlivých činností a doterajších nákladov na ich zabezpečenie, ktoré by mali byť zverené „spoločnému úradu“,
- ťažko odhadujú jednorazové výdavky spojené so zriadením úradu.

Z týchto dôvodov by bolo vhodné celú problematiku neodkladne overiť na niekoľkých modelových – experimentálnych prípadoch v rôznych regiónoch.

IV. ZRIADENIE ZDRUŽENIA OBCÍ

Z príslušných ustanovení zákona o obecnom zriadení (§ 20b až 20f) vyplýva predovšetkým, že:

1. Združenie obcí na rozdiel od spoločného obecného úradu je právnická osoba.
2. Združenie obcí vzniká jeho registráciou miestnym orgánom štátnej správy – krajským úradom, na ktorého konanie sa vzťahujú procesné pravidlá zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
3. Jedným z nevyhnutných podkladov na rozhodnutie krajského úradu o registrácii je písomná zmluva o založení združenia obcí podpísaná starostami obcí, ktoré sú účastníkmi zmluvy. Vzor zmluvy o zriadení združenia obcí je uvedený v prílohe č. 4.
4. Štatutárny orgán a ďalšie orgány združenia obcí ustanovujú stanovy združenia obcí, ktoré sú súčasťou zmluvy; v týchto orgánoch môže byť, ale nemusí byť starosta obce. Vzor stanov združenia obcí je uvedený v prílohe č. 5.
5. Premetom činnosti združenia obcí je poskytovanie služieb obyvateľom príslušných obcí, ktoré majú nadobecný význam, napríklad nakladanie s komunálnym odpadom, čistenie odpadových vôd. Ide o kompetencie, ktoré obec vykonáva v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti podľa § 4 zákona o obecnom zriadení.
6. Problematika združovania obcí je komplexne upravená v zákone o obecnom zriadení, teda na ich registráciu sa nevzťahujú ustanovenia § 20f a nasl. Občianskeho zákonníka o záujmových združeniach právnických osôb. S touto úpravou súvisí aj transformačné ustanovenie § 30 ods. 5 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého združenia obcí, ktoré vznikli do 31. decembra 2001, sú združeniami obcí podľa zákona o obecnom zriadení.

ZÁVER

Zriadením spoločných obecných úradov a združení obcí sa utvárajú lepšie predpoklady na plnenie úloh najmä malých obcí. Zriaďujú sa výlučne na zásadne dobrovoľnosti. Zákon neustanovuje nijaký donucovací mechanizmus týkajúci sa ich vzniku a činnosti. Za účelom zvládnutia bezporuchového chodu najmä prenesených úloh štátnej správy na obce, odporúča sa Ministerstvu financií Slovenskej republiky zapracovať do zákona o rozpočtových pravidlách ustanovenia, ktoré by stimulovali obce k vytváraniu spoločného obecného úradu na plnenie týchto úloh a iných foriem medziobecnej spolupráce.

Metodický návod na vytváranie spoločných obecných úradov bol prerokovaný na konferencii „Konferencia o nových impulzoch v realizácii reformy verejnej správy na Slovensku“, ktorá sa konala dňa 25. januára 2001 v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach.

Konferencia bola organizovaná Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Centrom rozvoja samospráv, Združením miest a obcí Slovenska a Kanadským urbanistickým inštitútom – CUI za účasti zástupcov zainteresovaných subjektov.

V. POZNATKY A SKÚSENOSTI Z MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE NIEKTORÝCH ŠTÁTOV EURÓPY

Skúsenosti profesora Kennetha Daveyho

Potreba takejto spolupráce má všeobecne tri rozmery:

1. zamestnávanie profesionálnych pracovníkov, ktorí sa zaoberajú úlohami ako sú stavebné povolenia, alebo zabezpečovanie fungovania základných škôl, sociálnych služieb
2. typ inštitúcie (vlastnícky podiel v spoločnom úrade) a spôsob jej riadenia
3. spôsob financovania zamestnancov a inštitúcií, ktoré slúžia skupine obcí.

Z pohľadu medzinárodných skúseností existuje nasledujúci možný rámec pre spoluprácu:

1. založenie „medziobecných“ asociácií, ako subjektov, ktoré môžu vlastniť majetok, zamestnávať ľudí a prevádzkovať rozpočet; asociácia bude riadená radou nominovanou zakladajúcimi obcami
2. vytvorenie spoločného podniku na prevádzku služieb; obce utvárajú spoločný majetok buď na základe počtu obyvateľov, alebo na základe hodnoty ich vkladu a nominujú radu; prevádzkové náklady sú hradené užívateľmi poskytovaných služieb
3. vytvorenie neziskovej organizácie financovanej ročnými grantami obcí, ktoré nominujú aj radu
4. zadaním úloh jednej obci, ktorá koná v mene skupiny obcí alebo poskytuje spoločné administratívne služby.

Spôsob financovania spadá do dvoch kategórií v závislosti od toho, či sú prevádzkové náklady kryté poplatkami užívateľov alebo daňami (vrátane štátneho rozpočtu).

Spolupráca je zvyčajne jednoduchšia v službách ako je napríklad vodovod alebo zber odpadu, ktoré sú spravidla hradené priamo užívateľmi. Obce môžu prispievať do kapitálových aktivít buď priamo alebo formou pôžičiek.

Existuje iná skupina úloh, ktoré nie sú priamo platené užívateľmi, ale ktoré tvoria dôležitú časť príjmov, napr. poplatky za stavebné povolenia alebo obchodné licencie.

Väčšie problémy vznikajú so službami spojenými s daňami, a to tak zo strany štátu ako aj miestnymi.

Medzinárodné skúsenosti tvoria nasledujúce možnosti:

1. dotácie z rozpočtov obcí na základe vzorca finančnej spoluúčasti
2. obec poskytuje služby na základe priamej účelovej dotácie zo štátneho rozpočtu
3. špeciálne granty zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie fungovania spoločných úradov
4. strediskové obce/mestá zabezpečujú služby na základe grantu alebo podielových daní
5. obce platia poplatky spoločnému úradu na základe rozsahu zabezpečených služieb.

Ivan B u d i a k , v. r.
štátny tajomník
Ministerstva vnútra
Slovenskej republiky

Príloha č. 1
/VZOR/

Zmluva
o zriadení spoločného obecného úradu

Obec Nové Sady
Identifikačné číslo.....

Obec Čab
Identifikačné číslo.....

a

Obec Sila
Identifikačné číslo.....(ďalej len „účastníci zmluvy“)

v záujme kvalitného, racionálneho a efektívneho zabezpečovania výkonu prenesených úloh štátnej správy vo veciach stavebného konania podľa § 20a ods. 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

dohodli sa takto:

Čl. 1
Základné ustanovenia

- (1) Účastníci zmluvy zriaďujú spoločný obecný úrad so sídlom v obci Nové Sady.
- (2) Štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov v spoločnom obecnom úrade a v majetkovoprávných vzťahoch týkajúcich sa spoločného obecného úradu je starosta obce, ktorá je sídlom spoločného úradu.
- (3) Činnosť spoločného obecného úradu riadi prednosta, ak je táto funkcia zriadená. Prednosta spoločného úradu zodpovedá za svoju činnosť starostovi obce, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu.
- (4) Prednostu spoločného obecného úradu vymenúva a odvoláva z nej starosta obce, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu po dohode so starostami obcí, ktoré sú účastníkmi zmluvy.

Čl. 2
Predmet zmluvy

Účastníci zmluvy zriaďujú spoločný obecný úrad na zabezpečenie výkonu úloh štátnej správy zverených zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov do pôsobnosti účastníkov zmluvy.

Čl. 3
Financovanie a organizácia

- (1) Počet zamestnancov spoločného obecného úradu je....
- (2) Financovanie spoločného obecného úradu (upraviť podľa bodu B. tohto metodického návodu)
- (3) Organizácia spoločného obecného úradu je neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy.

Čl. 4

- (1) Zmluva sa uzatvára na neurčitý čas.
- (2) Zmluvu možno zmeniť alebo doplniť len písomnou formou.
- (3) Účastník zmluvy môže zmluvu vypovedať len písomne. Výpoveď nadobúda platnosť tri mesiace od jej doručenia starostovi obce, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu.

V Nových Sadoch..... 2002

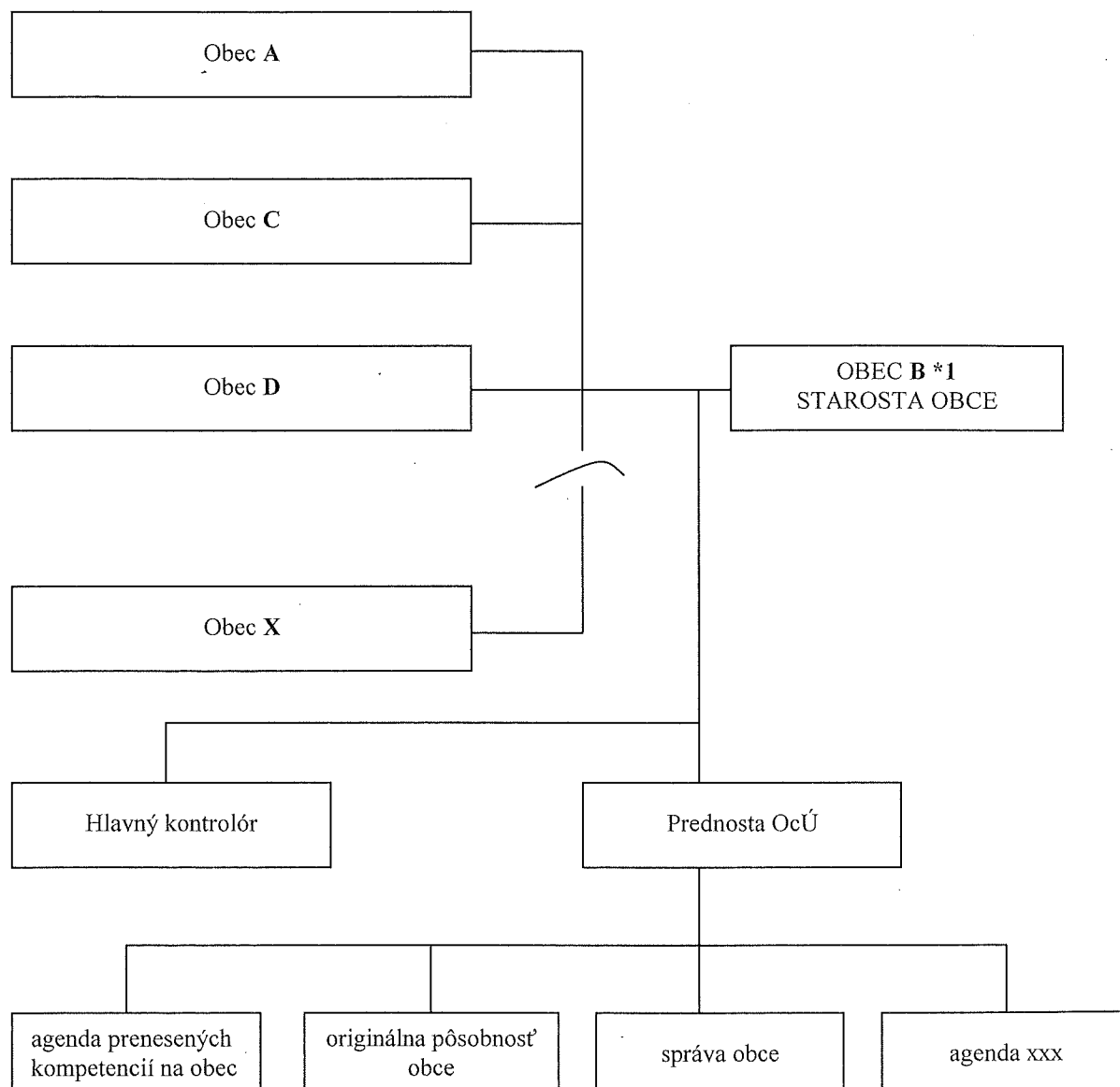
starosta obce Nové Sady
(meno, priezvisko, rodné číslo, bydlisko)

starosta obce Čab
meno

starosta obce Sila
meno

Príloha č. 2

Vnútoraná organizácia a riadenie spoločného obecného úradu

Príloha č. 3
/VZOR/

Rámcové pracovné náplne zamestnancov úradu v spoločnom obecnom úrade

prednosta obecného úradu:

Prednosta obecného úradu podľa § 17 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vedie obecný úrad a organizuje jeho prácu a mimo iného:

- zodpovedá za svoju činnosť starostovi obce,
- zvoláva a vedie pracovné porady OcÚ,
- zabezpečuje úlohy spojené s CO a obrany obce,
- zabezpečuje výkon rozhodnutia starostu obce,
- zabezpečuje styk s ostatnými obcami.

správa obce:

Riadi, zabezpečuje, pripravuje podklady a *mimo iného* zodpovedá za:

- oblasť finančnú a správy majetku obce,
- práce spojené so mzdovou agendou a personálnou agendou OcÚ,
- oblasť daní a poplatkov v správe obce,
- vykonáva poradenskú službu pre stránky v oblasti ním riadenej,
- dbá na dodržiavanie splnenia termínovaných úloh,
- zodpovedá za archiváciu a skartáciu dokladov listín za úsek ním riadený,
- a ďalšie úlohy obecného charakteru.

výstavba a životné prostredie:

- zabezpečuje územnoplánovacia dokumentáciu sídelných útvarov v obci a pripravuje písomné náležitosti pre starostu príslušnej obce,
- zabezpečuje zmeny a doplnky záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie,
- vedie evidenciu povolení stavebného charakteru a životného prostredia,
- pripravuje a predkladá starostovi príslušnej obce návrhy na opatrenia proti stavebníkom, ktorí na území obce porušujú stavebný zákon,
- dbá o výsadbu a ošetrovanie verejnej zelene v obci,
- vedie priebežnú evidenciu majetku obce podľa listov vlastníctva,
- vedie oblasť vodohospodárstva a ochrany ovzdušia,
- rieši a navrhuje opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva,
- a ďalšie úlohy obecného charakteru.

hlavný kontrolór obce vykonáva kontrolu:

- hospodárenia s majetkom obce, s majetkom vo vlastníctve štátu, ktorý mu bol zverený a hospodárenia s finančnými zdrojmi,
- čerpanie rozpočtu, jeho zmien a záverečného účtu, vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu a záverečnému účtu obce pred ich schválením na OZ,
- vykonáva finančné revízie hospodárenia v rozpočtových a príspevkových organizáciách v pôsobnosti obce a v podnikoch obce, ktorých zriaďovateľom je OZ,
- v ďalších organizáciách vykonáva tematické kontroly, podľa požiadaviek orgánov obce,
- vykonáva kontrolu účtovníctva a pokladničných operácií obecného úradu,
- preveruje opodstatnenosť zavedenia alebo zrušenia poplatku v obci, určenie náležitostí miestnej dane a obecnej verejnej dávky, tiež poskytnutie úveru alebo pôžičky,
- preveruje tvorbu a čerpanie rozpočtu jednotlivých kapitol obecného úradu,
- výsledky kontrol predkladá obecnému zastupiteľstvu,
- vybavuje sťažnosti a podnety občanov, ktoré boli podané na orgány obce.

Príloha č. 4
/VZOR/

Zmluva
o zriadení združenia obcí

Obec Nesvady
(adresa obecného úradu)
Identifikačné číslo....

a

obec Marcelová
(adresa obecného úradu)
Identifikačné číslo.....

v záujme zlepšenia služieb poskytovaných obyvateľom obidvoch účastníkov zmluvy v oblasti.... (§ 20b ods.4 zákona o obecnom zriadení)

dohodli sa takto:

Čl. 1
Základné ustanovenia

- (1) Účastníci zmluvy zakladajú Združenie obcí Zlatý klas (ďalej len „združenie“) ako právnickú osobu.
- (2) Sídлом združenia je obec Nesvady.
- (3) Účastníci zmluvy splnomocňujú starostu obce Nesvady podať návrh na registráciu združenia po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy.

Čl. 2
Členstvo v združení

- (1) Členstvo v združení je otvorené aj pre ďalšie obce.
- (2) Pristúpenie ďalšej obce k združeniu a zánik členstva v združení, ako aj práva a povinnosti členov upravujú stanovy združenia, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy.

Čl. 3
Orgány združenia

Orgány združenia, spôsob ich ustanovenia a pôsobnosť upravujú stanovy združenia.

Čl. 4
Záverečné ustanovenia

- (1) Zmluva sa uzatvára na neurčitý čas.
- (2) Zmluvu možno zmeniť alebo doplniť len písomnou formou.

V Nesvadoch 15. decembra 2001

starosta obce Nesvady
(meno, priezvisko, rodné číslo, bydlisko)

starosta obce Marcelová
(meno, priezvisko, rodné číslo, bydlisko)

Príloha č. 5

/VZOR/

**STANOVY
ZDRUŽENIA OBCÍ****Čl. 1****Názov združenia obcí a jeho sídlo**

- (1) Názov združenia obcí je Združenie obcí Zlatý klad (ďalej len „združenie“).
- (2) Sídlom združenia je obec Nesvady.

Čl. 2**Cieľ činnosti**

Cieľom činnosti združenia je zlepšenie služieb obyvateľom združených obcí v oblasti starostlivosti o životné prostredie pri nakladaní s komunálnym odpadom.

Čl. 3**Orgány združenia**

Orgány združenia sú

- a) valné zhromaždenie združenia (ďalej len „valné zhromaždenie“),
- b) predseda združenia,
- c) rada združenia,
- d) kontrolná komisia združenia.

Čl. 4**Valné zhromaždenie**

(1) Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom združenia a tvoria ho zástupcovia členov združenia.

(2) Valné zhromaždenie sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za šesť mesiacov; jeho zasadnutie zvoláva a vedie predseda združenia. Predseda združenia môže zavolať zasadnutie valného zhromaždenia z vlastnej iniciatívy alebo ak to požiada aspoň tretina zástupcov členov združenia.

(3) Valné zhromaždenie rokuje vždy v zbore. Spôsobilé rokovať a uznávať sa je vtedy, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých zástupcov členov združenia. Na prijatie uznesenia valného zhromaždenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných zástupcov členov združenia.

(4) Každý zástupca členov združenia má jeden hlas.

(5) Do pôsobnosti valného zhromaždenia patrí najmä:

- a) schvaľovať základné programové dokumenty týkajúce sa činnosti združenia, napríklad ročný plán činnosti združenia a zásady jeho hospodárenia,
- b) schvaľovať rozpočet a ročnú účtovnú závierku združenia,
- c) voliť a odvolávať radu združenia, predsedu združenia a kontrolnú komisiu združenia,
- d) rozhodovať o výške členského príspevku,
- e) rozhodovať o zániku združenia jeho dobrovoľným rozpustením alebo zlúčením s iným združením obcí.

Čl. 5**Predseda združenia**

(1) Predseda združenia:

- a) je štatutárnym orgánom združenia,
- b) zvoláva a vedie zasadnutie valného zhromaždenia a rady združenia a podpisuje ich uznesenia,
- c) predkladá valnému zhromaždeniu správy o činnosti združenia,
- d) je predsedom rady združenia,
- e) predkladá rade združenia návrh na vymenovanie a odvolanie tajomníka kancelárie združenia.

(2) Vo funkcii predsedu združenia sa každoročne môžu striedať zástupcovia zmluvných strán

Čl. 6 Rada združenia

(1) Rada združenia je výkonným orgánom združenia; riadi činnosť združenia medzi zasadnutiami valného zhromaždenia.

(2) Do pôsobnosti rady združenia patrí najmä

- a) pripravovať zasadnutia valného zhromaždenia,
- b) spolupracovať s predsedom združenia pri príprave návrhov predkladaných valnému zhromaždeniu,
- c) zabezpečovať plnenie uznesení valného zhromaždenia,
- d) vymenúvať a odvolávať na návrh predsedu združenia riaditeľa kancelárie združenia,
- e) viesť evidenciu členov združenia.

(3) Rada združenia sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za dva mesiace.

(4) Rada združenia rokuje vždy v zbere. Rada združenia je spôsobilá rokovať a uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Na prijatie uznesenia rady združenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov rady združenia.

Čl. 7 Kontrolná komisia združenia

(1) Kontrolná komisia združenia je kontrolným orgánom združenia.

(2) Každá zmluvná strana má v kontrolnej komisii združenia rovnaký počet členov. Kontrolná komisia združenia si volí predsedu zo svojich členov.

(3) Do pôsobnosti kontrolnej komisie združenia patrí najmä

- a) kontrolovať hospodárenie s finančnými prostriedkami a iným majetkom združenia,
- b) kontrolovať dodržiavanie stanov a uznesení orgánov združenia,
- c) vypracúvať každoročne správu o hospodárení združenia a predkladať ju valnému zhromaždeniu spolu s návrhmi opatrení na nápravu vrátane návrhov na uplatnenie právnej zodpovednosti,
- d) predkladať stanovisko k návrhu rozpočtu a k návrhu ročnej účtovnej závierky,
- e) predkladať valnému zhromaždeniu správu o výsledkoch svojej činnosti.

Čl. 8 Členstvo v združení

(1) Členstvo v združení ďalšej obce vzniká prístupím tejto obce k zmluve o založení združenia po súhlase valného zhromaždenia.

(2) Členstvo obce v združení zaniká písomnou výpoveďou zmluvy o založení združenia, ktorá sa doručuje predsedovi združenia; výpoveď nadobúda platnosť tri mesiace od jej doručenia. Takáto výpoveď nemá vplyv na platnosť zmluvy o založení združenia, ak ďalej zostanú aspoň dvaja účastníci zmluvy.

(3) Členstvo obce v združení zaniká vylúčením na základe uznesenia valného zhromaždenia, ak obec neplní povinnosti člena združenia.

(4) Člen združenia má právo najmä

- a) zúčastňovať sa na činnosti združenia,
- b) predkladať návrhy smerujúce k napĺňaniu cieľov združenia,
- c) voliť a byť volený prostredníctvom svojich zástupcov do orgánov združenia,
- d) byť informovaný o aktivitách združenia.

(5) Člen združenia je povinný najmä

- a) dodržiavať stanovy, iné predpisy a uznesenia združenia,
- b) aktívne sa podieľať na činnosti združenia,
- c) platiť členský príspevok v určenom termíne a v určenej sume,
- d) vyporiadať svoje záväzky pri zániku členstva v združení.

Čl. 9 Zásady hospodárenia

(1) Hospodárenie združenia sa riadi príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Základom finančného hospodárenia združenia je rozpočet združenia, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka.

(3) Rozpočet združenia obsahuje príjmy a výdavky spojené s činnosťou združenia. Príjmy združenia sú najmä:

- a) príjmy zo svojej činnosti,
- b) príjmy z členských príspevkov,
- c) dotácie, granty a dary,
- d) iné príjmy.

(4) Združenie vedie účtovníctvo podľa príslušných predpisov. Ročnú účtovnú závierku združenia overuje audítor.

(5) Pri zániku združenia sa likvidačný zostatok rozdelí podľa postupu schváleného valným zhromaždením členom združenia, ktorých členstvo trvá k termínu zániku združenia.

Čl. 10 **Platnosť stanov**

Tieto stanovy nadobúdajú platnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o založení združenia.

Prehľad o základných právnych predpisoch, ktorými sa realizuje reforma verejnej správy

- ústavný zákon č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch),
- zákon č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku,
- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce
- zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení zákona č. 567/2001 Z. z.,
- zákon č. 445/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách,
- zákon č. 447/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí,
- zákon č. 453/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony,
- zákon č. 599/2001 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami